

ЧУДОМИР ЧИТРОНЕ

chitanka.info

Като гледам по празниците как всеки си купува лимони за пържолите, идва ми на ум пътуването ми из Италия. За моето сватбено пътуване.

Преди да тръгнем още, перча се пред жена си и думам:

— Муце — казвам, — ще идем — казвам — най-напред в Италия. Аз — казвам — зная малко френски, малко немски, ама и с италиански ще се справя. Не ме е страх. Ще се справя веднага — казвам.

А тя:

— Не бой се, Гуце — вика, — лесна работа! Ще си купим — вика — един итало-български разговорник, ще четем из път и ще научим най-необходимото. Колко му е то! Пък Италия е — вика — божествената Италия! Ония ми ти лазурни брегове, ония ми ти чудни небеса, ще си ходим — вика — все прегърнати, ще си гледкаме — какво има да си приказваме толкова?

И ме чуква нежно по носа.

Че небесата ще са чудни, вярвам, мисля си; че бреговете ще са лазурни, тоже, ама ще ни се прияде нещо, да речем, ще ни се прииска нещо, че като не разбираме думица, има да си блъскаме блъските, има да махаме с ръце, да се пулим и обясняваме. И както го помислих, тъй излезе.

Из път, нали сме младоженци, пусто и върло — ахо-ихо, цунигуни, туйцьк-онуйцьк, — не разгърнахме даже разговорника и се изсипахме незабелязано във Венеция.

Повозихме се с гондола из каналите, разгледахме Сан Марко и палата на дожите, фотографирахме се на площада с гълъбчета по раменете, докато жената по едно време взе да вика:

— Оле — вика, — Гуце, прималя ми на коремчето. Огладнях — вика.

— Добре — казвам, — Муце. Да идем — казвам — да потърсим гостилница тогава.

Завъртяхме се насам-натам, пообиколихме, докато ни замириса на яхния от едно заведение, и се намърдахме вътре. Посрещна ни прислугата, посочи ни маса и ми втигнаха в ръката лист за ястия. Гледам ги наредени по него разни яденета, ама нали ръкописно е и със завъркулки, нали не мога да му разбера калиграфията!

Подавам го на Муцето.

— Виж — викам, — избери си ти по-напред, че си по-гладна.

— Ти, ти — вика — чети, а аз ще слушам.

Гледам, брате, пуля се, нищо не мога да прочета и пак го подавам.

— Ама виж — викам. — Муцинка, избери си нещо, че мене от пътя очите нещо ми сълзят и не виждам. Прочети — викам, — нали си купи разговорник в София?

Гледа Муцето, срича, мъчи се, сякаш разрешава кръстословица, и най-после можа да прочете думата монтанара. Монтанара, мисля си, трябва да произлиза от монтан — планина. Монтанара! Планинско ядене ще е, значи. Тъкмо като за нас, дряновци.

— Я, гарсон — викам, — донеси две монтанари, па да става, каквото ще.

Изгуби се момчето и след малко ни донесе две чорби зарзаватлии, две български чорби, сякаш ги е готвил някой лясковски гостилничар. Изядохме си ги с апетит, поръчахме си още по една, вечерта пак, на другия ден пак по две монтанари, докато се чорбалияхме, тъй да се каже, до мишниците във Венеция и поехме с влака по-нататък.

Пристигнахме във Флоренция. Голям град, стар град, стари паметници, стари черкви — всичкото му хубаво! Там в листа за ядене можахме да прочетем още едно нещо. Ескалопине се казва. Спомних си, че на френски ескалоп значи пържола. Решихме се, поръчахме и тъй излезе. Малки пържоли със сос, Оплюскахме по една монтанара, значи, и по една порция ескалопине, позяпахме, позяпахме и — хайде към Рим.

Рим — град като град. По-голям от Дряново. Стар град, стари паметници, стари черкви и скъпотия. Инак — всичко му хубаво. Там не можахме да намерим да пише ескалопине в листа за ядене. Изядохме пак по две монтанари и поехме за Неапол.

Във влака си довършихме обед с балкански кашкавал. Слизаме в Неапол и казваме на шофьора:

— Момче, хотел!

Мятаме се на таксито, подкара ни той и спря пред едно здание. Отвън на вратата пише „Алберго“.

— А бе, Муце — викам на женичката си, — каква е тази работа? Във Венеция — викам — на хотел „Алберго“ бяхме, във Флоренция

също, в Рим пак и тук пак също. Че всички хотели в Италия — викам — все този експлоататор Алберго ли ги държи? Все негови ли са?

А тя се киска и дума:

— Алберго — вика — значи хотел на италиански. Не е име на човек. Тъй — вика — пише в разговорника.

Както и да е, преспяхме в тоя алберго и на сутринта тръгнахме из града. Голям град, стар град, паметници, черкви — всичко хубаво. По едно време се озовахме на брега. Като го видя Муцето, плесна с ръце и се развика:

— Ах — вика, — Гуцее!... Какви лазурни брегове! Какви сини небеса! Хайде — вика — да се повозим на лодка за спомен.

— Да се повозим бе, пиле, защо да се не повозим? Нали сме дошли тук пари да харчим?!

— Ще вземем — вика — ей оная бялата лодка, ще си седнем вътре, ще се гънкаме и тя ще ни люлее, люлее...

И пак посегна да ме чукне по носа, но не улучи, ама закачи долната ми устна и тя рече: плъок!

— Ще ни люлее — викам, — ще ни люлее, ама ако ни хване морската болест?

— Ще си купим лимони — вика — и нищо няма да ни стане. Тръгнахме да търсим лимони.

Тук лимони, там лимони, не се виждат никъде. Запътихме се към един голям магазин. Влизаме и си мисля:

„Лимон, си мисля, на френски значи ситрон, на немски — цитрон, на италиански прилича да му е или читрон, или читроне. Другояче не може да бъде! Сигурно е читроне! По му прилича някак.“

Бързам аз да изпреваря Муцето и да си покажа знанията по италиански и викам високо:

— Дайте ми — викам, — моля, няколко читроне!

А продавачът ме гледа и мига на парцали.

— Читроне — казвам, — чи-тро-не! — и си стискам юмрука, да му покажа големината.

А той ме гледа плахо-плахо и дига рамене.

— Не ще да се казва читроне — дума Гуце на Муцето, — другояче ще да е.

— Ситрон! — викам по френски. — Цитрон! Читроне!

А той пак се пули и нищо не продумва. Хвана ме амбицията. Все нещо подобно ще е, мисля си, може ли да се не разберем. Най-после ще обърна цялата наша азбука и ще го налучкам. И почвам да нареждам на продавача:

— Атроне, битроне, витроне, гитроне, дитроне, етроне, житроне, зитроне, итроне...

А той, пукалът му с пукал, пак нищо не разбра.

— Китроне — продължавам аз, — литроне, митроне, нитроне, отроне, питроне...

— Чакай — вика Муцето, — че ти май на патрони ще го обърнеш. Чакай! Не се сили!

— Ама, може ли — викам, — Муце, да не съм го улучил досега? Възможно ли е? Ами той — викам — е простак и не разбира. Че може ли, диването му с диване, да не разбере досега, че му искам лимони.

— А-а-а — обади се той изведнъж, — лимоне!... Си си, синьоре! Абиамо, синьоре! Си, си!...

Посегна, отмести една покривка и се показа цял сандък с лимони.

— Ами и вий ли им казвате лимони бе? — се провикнах. — Че тъй кажи бе, брат! Тъй кажи, че и на италиански е също, както на български бе, та да не се мъча! И аз тъй си мислех — викам, — ама на! Че защо сме си роднини — викам, — защо сме си сватове, нали защото си приличаме и по кръв, и по нрави, и по обичаи — и по лимони, да речем, си приличаме.

Че тъй кажи бе!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.